

УДК 378: [811'24:159.9]

Галина Миколаївна СОРОКІНА,

старший викладач кафедри іноземних мов факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: orcid.org/0000-0001-8046-9041

ДО ПИТАННЯ ПРО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Давно пішов у минуле один з методів викладання іноземної мови, а саме граматико-перекладний. Метою цього методу було навчити читати і перекладати тексти, використовуючи певні граматичні структури. Цей метод широко використовувався за часів СРСР. Викладач не ставив перед собою завдання навчити говорити іноземною мовою, тому що навряд чи у середньостатистичного громадянина з'явилася б можливість поспілкуватися з іноземцем. Сьогодні ж, в епоху глобалізації, вміння говорити іноземною мовою стає потребою. Однак, вирушаючи в подорож в іншу країну або працювати за кордон, людина стикається з проблемою: іноземну мову вивчав в школі, потім у виші, на курсах, але всі спроби розмовляти іноземною мовою закінчуються часто нічим. У чому ж причина?

Аналіз літератури і багаторічний особистий досвід викладання іноземної мови у ВНЗ показує, що існує свого роду перешкода, яка заважає реалізувати свої можливості у використанні іноземної мови для спілкування. Психологи називають це явище психологічними бар'єрами. Проблеми виникнення, функціонування та подолання цих бар'єрів цікавлять як психологів, так і педагогів. При цьому наголошується існування декількох видів психологічних бар'єрів: це і психологічні бар'єри, що виникають в процесі навчання, і смислові, і емоційні бар'єри в спілкуванні.

Студенти, які навчаються на немовних факультетах, досить часто стикаються з труднощами в оволодінні іноземною мовою. Вивчення іноземної мови вимагає витрат енергії та сил, а головне - щоденної систематизованої

роботи. Недостатньо знати граматичні правила і мати гарний лексичний запас. Для того щоб навчитися говорінню, необхідно мати навички спілкування, потрібно спілкуватися, тобто мати мовну практику.

Багато людей відчують страх, коли виникає необхідність говорити іноземною мовою, але це відбувається не внаслідок некомпетентності або незнання. Елементарний страх виглядати смішним при спілкуванні іноземною мовою і є причиною невдачі.

Часто страх бути «незрозумілим», не зуміти викласти інформацію викликає небажання брати участь в процесі спілкування. Це поширене явище у студентському середовищі. Спрацьовують захисні механізми і людина «закривається, німіє». Однією з причин блокування процесу спілкування є занижена самооцінка студента. Часто підґрунтям спрацьовування такого «механізму» є попередній негативний досвід.

Викладач повинен бути гарним психологом і в кожному індивідуальному випадку постаратися знайти причину виникнення подібного бар'єра при спілкуванні іноземною мовою. Завдання викладача полягає в тому, щоб навчити студента засвоювати і застосовувати іноземну мову, не боятися допускати помилки, вірити у свої сили і здібності. Необхідно проаналізувати ситуацію і встановити, чи не полягає причина у відсутності контакту між викладачем і студентом, або між студентами. Велике значення при цьому має програма навчання, відповідність рівня навчальних матеріалів і методи та способи його пред'явлення. Моделювання реальних ситуацій дає можливість студенту реалізувати свої інтереси та набути навичок розмовної мови. Викладач повинен вміти створити на занятті мовне середовище, підштовхнути студента до бажання висловитися, взяти участь в обговоренні близьких йому проблем.

Уміння викладача побачити і відзначити позитивне у відповіді студента допоможе йому набути впевненості в собі і побороти страх говорити іноземною мовою. Необхідно переконати студента в тому, що для того, щоб домогтися прогресу у вивченні іноземної мови, потрібно перетворити бажання говорити

іноземною мовою у необхідність. Для того щоб навчитися говорити, потрібно просто розмовляти.

Список бібліографічних посилань:

1. Сергеева А.В., Чаплыгина О.В. Проблема психологических барьеров при изучении иностранного языка / Сергеева А.В., Чаплыгина О.В. // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2019. – № 6. –С. – URL: <http://e-koncept.ru/2019/192024.htm>.
2. Шепеленко Т.М. Психологические аспекты изучения иностранных языков / Шепеленко Т.М. // Вестник ПНИПУ. Проблемы языкознания и педагогики. – 2017. – № 1. – С. 117-125.